

BOMBARDOVÁNÍ PRAHY V BŘEZNU ROKU 1945 - NEBYLA TO MÝLKA, ALE ZÁMĚR

- editor007 | 27. března 2024

ČESKO: Bombardování Prahy v březnu 1945 - náhoda, omyl či záměr ?

Při každoroční vzpomínce na osvobození Československa na jaře 1945 se myšlenky mnoha lidí vracejí k problematickému bombardování Prahy a mnoha jiných měst americkým letectvem v posledních týdnech války. A znovu se naskýtají otázky proč? Proč se bombardovalo ještě tehdy, když byl výsledek války jednoznačně rozhodnut, válečná výroba ochromena a pokud ještě vůbec nějaké podniky pro wehrmacht dodávaly, nemohlo to naprosto ohrozit rychlý postup Rudé armády, která osvobozovala většinu našeho území.

Názory se dodnes různí. Někteří to považují za omyl, náhodu, či navigační úmysl zničit něco zemi, která bude patřit do velmocenské sféry SSSR. Každopádně je zarážející, že ani tolik let po válce není tato otázka jednoznačně vysvětlena a uzavřena vyjádřením oficiálních míst, což mnoho pamětníků při dlouho očekávalo.

Když se však zamyslíme nad fakty, zjistíme, že bombardování našeho území spojeneckým letectvem začalo již na podzim 1944. Tedy poté, když byla Evropskou komisí, která pracovala v Londýně, stanovena demarkační čára mezi Rudou armádou a vojsky západních spojenců tak, že prakticky celé území Československa spadalo do oblasti operací Rudé armády. Ale přesto došlo k mnoha náletům na naše různá města, k ničení průmyslu, značným materiálním škodám i mnohočetným lidským obětem.

Kromě demarkační čáry byly rovněž stanoveny hranice vzdušného prostoru mezi letectvem SSSR a spojeneckým letectvem. Takže spojenecké letectvo mohlo působit ve vzdušném prostoru vyhrazeném SSSR jenom se svolením velení Rudé armády. Když tedy americké bombardovací svazy ze základen v Itálii měly být použity k bombardování německých cílů v Horním Slezsku, což se prakticky provádělo, musely mít k přeletu povolení generálního štábu Rudé armády.

Ve svých memoárech nazvaných Generální štáb za války – kniha druhá, o tom píše tehdejší náčelník operační správy Rudé armády a zástupce náčelníka generálního štábu Rudé armády, generál armády S. M. Štemenko (v českém překladu vydalo Naše vojsko v roce 1974).

Uvádí: „Hlavní město s námi spřáteleného Československa mělo v plánech hlavního velení velmi významné místo. Naše strategické velení se všemožně snažilo zachránit toto nádherné starobylé město s mnoha kulturními památkami před zničením. Především jsme museli chránit Prahu před americkými bombami, protože naši spojenci ji pravidelně zařazovali do seznamu objektů určených k bombardování. Protože město spadalo do pásma činnosti sovětských vojsk, museli si spojenci dávat schválit seznamy objektů k bombardování. Generální štáb systematicky škrtal Prahu ze seznamu.“ (str. 375–376)

Toto svědectví, které doposud pozornosti širší veřejnosti unikalo, tedy svědčí o tom, že bombardování Prahy bylo záměrem amerického velení. Jestliže generální štáb Rudé armády Prahu jako cíl pravidelně vylučoval, jak je možné, že navzdory tomu bombardována byla? Nebylo tomu tak, že Praha jako cíl sice byla ze seznamu vyloučena, ale když americké bombardovací svazy přelétávaly z Itálie na Sasko, jedna skupina „náhodou bombardovala“ Prahu?

Existují i jiná svědectví. Ve sborníku Přísně tajné č. 3/2005 Zdeněk Mahler v článku nazvaném Květná neděle, popisuje nálet amerických bombardovacích svazů na Prahu 25. března 1945. Byl proveden v několika vlnách. Bombardování přineslo peklo i zkázu. A výsledek – 235 mrtvých, 417 zraněných, 90 objektů zcela zničeno, 1360 značně poškozeno. Autor píše: „Jaký tedy mělo bombardování smysl? Proč k němu došlo? Stal se omyl, šlo o navigační nedopatření? Léta jsme si tragédii takto vysvětlovali. Až v roce 1975 vyšla ve Washingtonu objemná kniha od K. C. Cartera a R. Muellera The Army Air Forces in World War II – Combat Chronology 1941–1945, kde jsou od strany 608 uvedena detailní upřesnění.

K náletu 25. března 1945 startovalo z italských letišť 650 spojeneckých letadel (bombardéry byly doprovázeny stíhačkami Mustang a Lightning) – neděle zvolena z ohledu na lidské životy, v továrnách se nepracovalo – cílem byla průmyslová oblast Prahy, krycí operace směřovala na Norimberk a Würzburg – shoz trhavých bomb (každá o váze 250 kg) trval od 11.48 do 13.02 hodin – nejsilnější ze dvanácti vln byla sedmá (64 bombardérů) a jedenáctá (53 letounů)...

Nuže, nejednalo se o přehmat, nebyla to mýlka. Je nasnadě, o co bohužel šlo...“ končí článek Zdeňka Mahlera. Domnívám se, že k tomuto konstatování není co dodat. Nicméně zůstává mnoho nezodpovězených otázek. Škoda, že generál Štemenko nenapsal, jak sovětské velení na bombardování cílů, které nebyly schváleny, reagovalo. A to, že hovořil jen o škrtání Prahy z amerického seznamu znamená, že ostatní cíle bombardované těsně před skončením války, byly generálním štábem schváleny? Anebo, protože válka končila, bylo zbytečné se takovými detaily zabývat? Každopádně by stálo za námahu prostudovat podrobně knihu citovanou Zdeňkem Mahlerem, případně další dokumenty, které již byly odtajněny a zjistit, jak to bylo s ostatními bombardovanými českými městy a udělat za touto záležitostí definitivní tečku.

AUTOR: Josef Mikš

ZDROJ: ČNL